

Asia: VN/34144/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Muuta järjestöä

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta varhaisen tuen saatavuuden parantamisesta?

Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 2:

Eräitä vähemmistöjä ja myös ei-synnyttävän puolison tai isän osallisuutta neuvolassa tukisi, jos tässä yhteydessä muutettaisiin äitiysneuvola -nimitys lainsäädännössä raskausneuvolaksi. Samassa hengessä kuin äitiysvapaan ja äitiysrahan nimet on muutettu raskausvapaaksi ja raskausrahaksi.

Määräaikaistarkastusten ajankohdista säätämisen siirtäminen asetustasolle kylläkin on askel oikeaan suuntaan, mutta asetuksessa mikään ei juuri muuttunut neuvolatoiminnan kohdalla.

Tarkemmin kohdassa 3.2

3.1 Raskaudenaikaisissa neuvolapalveluissa

-

Ehdotetut toimet kohtaan 3.1:

-

Muita huomioita kohtaan 3.1:

-

3.2 Alle kouluikäisen neuvolapalveluissa

-

Ehdotetut toimet kohtaan 3.2:

Korostettava selkeämmin, että neuvolan on järjestettävä lisäkäyntejä ja pidempiä käyntejä tarpeen mukaan, jotta todellinen perheen tunteminen on mahdollista ja tuen tarpeiden tunnistaminen onnistuu.

Puolison kirjaaminen raskausneuvolan asiakkaaksi, esimerkiksi Pirkanmaalla kehitetyn, Innokylässä kuvatun Puolison asiakkuus äitiysneuvolassa -toimintamallin mukaisesti.

Äitiysneuvola-nimityksen vaihtaminen raskausneuvolaksi.

Muita huomioita kohtaan 3.2:

Tasa-arvoinen neuvola -hankkeessa, jota Naisasialiitto Unioni ry toteuttaa parhaillaan Euroopan Unionin osarahoituksella, on tunnistettu, että vaikka asiakkaat ovat neuvolapalveluun pitkälti tyytyväisiä, kohtaaminen on usein pinnallista ja rutiininomaista ja erityisesti vähemmistöön kuuluvien asiakkaiden osallisuudessa on monin paikoin puutteita.

Uudistuksen tavoitteissa on tunnistettu, että perheet ovat yhä moninaisempia ja niiden tuen tarpeet yhä useammin sellaisia, jotka vaativat yksilöllistä kohtaamista ja perheisiin tutustumista ja mahdollisuutta lisäkäynteihin tai pidennettyihin käynteihin. Lopullisessa luonnoksessa ei kuitenkaan ole tehty merkittäviä muutoksia käyntimääriin tai käyntien perusteisiin.

Ei-synnyttävän vanhemman vahvempi osallistaminen neuvolassa toisi enemmän tietoa perheen tilanteesta ja mahdollisuuksia varhaisen tuen tarpeiden tunnistamiseen. Tarvitaan selkeämpiä ja velvoittavampia tapoja kutsua myös heitä neuvolaan. Heidän osaltaan tilanne huononee luonnoksen myötä, koska aiemmin kaikki vanhemmat on kutsuttu erityisesti laajoihin tarkastuksiin - nyt laaja tarkastus on jäämässä kokonaan pois vauvavuoden ajalta!

3.3 Kouluterveydenhuollon palveluissa

-

Ehdotetut toimet kohtaan 3.3:

-

Muita huomioita kohtaan 3.3:

-

3.4 Opiskeluterveydenhuollon palveluissa

-

Ehdotetut toimet kohtaan 3.4:

-

Muita huomioita kohtaan 3.4:

-

4. Onko sääntely opiskeluterveydenhuollon ja siihen kuuluvasta sähköisestä terveystarkastuksesta terveydenhuoltolain 17 §:n 2 momentin ja 70 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

-

Ehdotetut muokkaukset kohtaan 4:

-

5. Onko esitetty sääntely valtioneuvoston asetukseen neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sisällöstä riittävä terveystarkastusten toteuttamiseksi?

-

6. Yhtenä toimenpiteenä asetusluonnoksessa ehdotetaan kansallisten ohjeistuksien ja suositusten päivittäminen NEUKO-tietokantaan. Onko esitetty toimenpide riittävä?

Kyllä

7. Millaista muuta kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

-

Muita huomioita hallituksen esityksen luonnoksesta:

-

Muita huomioita asetusluonnoksista:

-

Aromaa Eekku
Naisasialiitto Unioni ry